

Η ποίηση σε διαμερίσματα της πόλης

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΑΤΣΟΥΛΗ

Σήμανε το ουσιαστικό τέλος ακόμη μιας πλούσιας χειμερινής σεζόν, με ελάχιστες παραστάσεις να συνεχίζονται μετά το Πάσχα και κάποιες νέες να εμφανίζονται στο μεσοδιάστημα ως το καλοκαίρι και εν αναμονή του Φεστιβάλ Αθηνών, το οποίο φαίνεται πως ο Γιώργος Λούκος, παρά την πολιτική αναποφασιστικότητα για τη θέση του, θα καταφέρει να διασώσει με ενδιαφέρουσες προτάσεις.

Από την παράσταση του Μίλτου Σαχτούρη, «Εκτοπλάσματα»

Η στήλη δεν κάλυψε παρά μόνο μικρό αριθμό της χειμερινής θεατρικής παραγωγής, ευελπιστεί, ωστόσο, αντιπροσωπευτικό των τάσεων και της πολυμορφίας της. Είναι γεγονός ότι το Εθνικό Θέατρο, άλλη μία χρονιά, διεκδίκησε τη μερίδα του λέοντος με επαναλαμβανόμενες επιτυχείς παραγωγές, ποιοτικά όσο και εμπορικά, γεγονός που δικαιώνει την πολιτική που χάραξε ο Γιάννης Χουβαρδός, το όραμα και τις επιλογές του. Μια πολιτική που θα δοκιμαστεί εξ αρχής, αν ακολουθήσει η συζητούμενη αποχώρησή του σε μια απόλυτα επιτυχή συγκυρία.

Η στήλη νιώθει, άλλωστε, δικαιωμένη, σήμερα που τα δημοσιογραφικά ρεπορτάζ καταγράφουν με υπερηφάνεια τους απόηχους της μεγάλης επιτυχίας της «Οδύσσειας» του Ρόμπερτ Ουίλσον στο Μιλάνο, διότι τοποθετήθηκε κριτικά απόλυτα θετικά απέναντι στην παράσταση -σε πλήρη αντίθεση με τα δημοσιογραφικά δημοσιεύματα και την πλειονότητα των θεατρικών κριτικών. Δυστυχώς, στη χώρα μας, η μιζέρια απέναντι σε κάθε καλλιτεχνική-οραματική υπέρβαση αφ' ενός αλλά και η έξωθεν επικύρωση ως μοναδική αναγνώριση συνεχίζουν απτόητες ως νοοτροπίες.

Μίλτου Σαχτούρη, «Εκτοπλάσματα»

* Ομάδα Nova Melancholia

Μεταξύ των παραστάσεων που συνεχίζονται συγκαταλέγεται η ιδιότυπη παράσταση της Ομάδας Nova Melancholia με τίτλο «Εκτοπλάσματα», που στηρίζεται στην ομώνυμη ποιητική συλλογή του Μίλτου Σαχτούρη. Η παράσταση υποτιτλοφορείται ως «Home made περφόρμανς σε διαμέρισμα στα Εξάρχεια», δίνοντας το ακριβές στίγμα της: παίζεται σε διαμέρισμα στα Εξάρχεια, με χωρητικότητα 11-13 θεατών κάθε φορά, οι οποίοι παρακολουθούν μια περφόρμανς τεσσάρων γυναικών σκηνοθετημένη από τον Βασίλη Νούλα, ο οποίος συμμετέχει ενεργά ως μουσικός-τραγουδιστής δύο ποιημάτων του Σαχτούρη που μελοποίησε ο ίδιος.

Θανατόφιλη και σουρεαλιστική, η ποίηση του Σαχτούρη αποτελεί το ερέθισμα για σωματικές δράσεις των τριών ηθοποιών που συχνά αγγίζουν σπλάτερ λογικές και κιτς αισθητικές, συνδυασμός που οδηγεί σε μια παρωδιακή εικονοποίηση του λόγου: πράγμα που δεν σημαίνει με κανέναν τρόπο γελοιοποίηση, αλλά ώθηση των λέξεων σε απόπειρες κυριολεξίας, μετάπλασης της ποιητικής εικόνας σε ρεαλιστική υπερβολή που αυτοακυρώνεται, αφήνοντας τα πολλαπλά ταλαιπωρημένα σώματα μετέωρα, γυμνά, σε ένδεια. Εως ότου κάθε επιμέρους δράση παύσει και η τέταρτη, έως τώρα αμέτοχη, ηθοποιός (Ελίνα Μαντίδη), που την περισσότερη ώρα μένει ξαπλωμένη στον καναπέ, θα εκφέρει με απόλυτη καθαρότητα το ποίημα «Η Επίσκεψη», μια επίσκεψη που θα σημαίνει τελικά ήττα αναχώρηση για άγνωστο προορισμό, μια οριστική απουσία.

Οι στριμωγμένοι στο χολ της εισόδου θεατές, επισκέπτες και οι ίδιοι του άγνωστου διαμερίσματος, σχεδόν υφιστάμενοι σωματικά τις επικίνδυνες δράσεις των ηθοποιών με συμπεριφορά εκτοπλάσμάτων, νιώθουν τον πλου προς το θάνατο ως κάθαρση από το βίωμα της αρρώστιας του θανάτου που έζησαν κατά τη διάρκεια της παράστασης.

Η «χειροποίητη» περφόρμανς, εκμεταλλευόμενη τα ήδη υπάρχοντα καθημερινά στοιχεία ενός διαμερίσματος ως βασικά σκηνικά, τα εμπλουτίζει με επιμέρους επεμβάσεις που προσδίδουν στον όλο χώρο την αίσθηση του ανοίκειου (σκηνικά-κοστούμια της Ντόρας Οικονόμου). Κουζίνα, σαλόνι, μπάνιο μετατρέπονται σε ορατούς ή ημι-ορατούς σκηνικούς χώρους που αποκαλύπτονται αν όχι επικίνδυνοι -σαν σε ταινία τρόμου-, τουλάχιστον απρόβλεπτοι στη συμπεριφορά τους.

Η μόνη μου ένσταση στην όλη διευθέτηση του χώρου, όπου οι τρεις ηθοποιοί (Λήδα Δάλλα, Αντιγόνη Ρήγα, Δέσποινα Χατζηπαυλίδου) ισορροπούν συχνά επικίνδυνα, είναι η δημιουργία «χώρου θεατών» σε μια γωνιά, ενώ το όλο θα λειτουργούσε, κατά τη γνώμη μου, καλύτερα αν αυτοί είχαν διασπαρθεί σε όλο το διαμέρισμα, ο καθένας μόνος να προσλαμβάνει δράσεις και λόγο με αίσθημα αβεβαιότητας αν όχι επικινδυνότητας, συμμετοχος των δρωμένων, πέρα από την ασφάλεια που εξασφαλίζουν οι συν-θεατές του.